

w sprawie wniosku Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku bezpieczeństwo narodowe prowadzonego na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn.zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

utrzymuje w mocy uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 1036/2021 dnia 21 października 2021 r. w sprawie oceny programowej kierunku bezpieczeństwo narodowe prowadzonego na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

§ 1

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia, dodatkowe informacje i dokumenty uzupełniające przedstawione we wniosku Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku bezpieczeństwo narodowe prowadzonego na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim nie uzasadniają zmiany oceny pozytywnej z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat, wyrażonej w § 1 uchwały nr 1036/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 21 października 2021 r.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdziło, że proces kształcenia realizowany w Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie nie w pełni umożliwia studentom kierunku bezpieczeństwo narodowe osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym.

Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowionych w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., kryteria:

1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się,
 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się,
 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie,
 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry,
 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów
- zostały spełnione częściowo.

Pozostałe kryteria zostały spełnione.

Wydanie oceny pozytywnej na okres dwóch lat, uzasadniają błędy i niezgodności w zakresie wymienionego wyżej kryterium, które zostało spełnione częściowo:

W odniesieniu do kryterium 1

Dyscypliny, do których przypisano kierunek bezpieczeństwo narodowe nie znajdują odzwierciedlenia w koncepcji kształcenia.

Kierunek bezpieczeństwo narodowe o profilu ogólnoakademickim został przyporządkowany do następujących dyscyplin naukowych: nauki o polityce i administracji (dyscyplina wiodąca) oraz dla pierwszego stopnia: nauki o bezpieczeństwie, językoznawstwo, nauki prawne, historia, filozofia, ekonomia i finanse, nauki socjologiczne, a dla drugiego stopnia: nauki o bezpieczeństwie, językoznawstwo, nauki prawne, ekonomia i finanse. W tym przypadku, wątpliwość budzi przyporządkowanie do dyscypliny językoznawstwo. Przyporządkowanie kierunku do tej dyscypliny nie wynika z kluczowych przesłanek i celów prowadzenia wnioskowanego kierunku studiów, ujętych w koncepcji kształcenia i znajdujących odzwierciedlenie w efektach uczenia się. Z opisu efektów uczenia się wynika, iż żaden z nich nie odnosi się do językoznawstwa jako dyscypliny naukowej zajmującej się badaniem języka z perspektywy jego jednostek, struktury, funkcji i rozwoju. Również treści programowe nie wykazują powiązania z tą dyscypliną. Uczelnia w przesłanej odpowiedzi nie zadeklarowała podjęcia jakichkolwiek działań naprawczych.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wywiodła, że przedstawiła obszerne wyjaśnienia w tym zakresie w odpowiedzi na raport zespołu oceniającego, które zostały całkowicie pominięte w ocenie kryterium nr 1 i nie zostały uwzględnione w uchwale PKA. W związku z tym Uczelnia ponownie chciałaby podkreślić, że dostosowując programy studiów do wymogów przyjętych w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, napotkała szereg niejasności interpretacyjnych, w tym również w zakresie przyporządkowania kierunku studiów do dyscypliny/dyscyplin. W tym kontekście należy odwołać się do przepisu § 3 ust. 4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, który stanowi, że „Program studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednej dyscypliny określa dla każdej z tych dyscyplin procentowy udział liczby punktów ECTS w liczbie punktów ECTS, o której mowa w ust. 1 pkt 1, ze wskazaniem dyscypliny wiodącej”. Mając na uwadze cytowany przepis, w Uczelni zostało przyjęte stanowisko realizujące ustawowy obowiązek przypisania dyscypliny do każdego zajęcia, którym w harmonogramie realizacji programu studiów przypisane zostały punkty ECTS. Wskazać należy, że taka interpretacja wynika w literalny sposób z cytowanego przepisu. W tym zakresie postanowiono, aby lektoraty przypisane były do dyscypliny językoznawstwo. Przyjęte rozwiązanie opierało się na założeniu, że podstawowy trzon zajęć realizowanych w ramach danego kierunku jest zakotwiczony w dyscyplinie wiodącej odpowiadającej koncepcji kształcenia tego kierunku, pozostałe zaś zajęcia, stanowiące dodatek do podstawy programowej, winny odwoływać się do dyscyplin innych niż wiodąca. Należy zaznaczyć, że Uczelnia podkreśliła, iż ma na uwadze oraz w pełni uznaje i respektuje wydane w 2020 roku stanowisko interpretacyjne nr 5/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej określające ramy przyporządkowania kierunku

studiów do dyscypliny/dyscyplin i w związku z nim dokonana zostanie stosowna modyfikacja programu studiów na ocenianym kierunku. Należy również dodać, że kwestia przypisania kierunku bezpieczeństwo narodowe do dyscyplin, w tym dyscypliny językoznawstwo, była poruszana m.in. podczas spotkań zespołu oceniającego PKA z zespołem przygotowującym raport samooceny oraz na spotkaniu z osobami odpowiedzialnymi za system jakości kształcenia na wizytowanym kierunku. Obecnie na tych 3 spotkaniach osoby wskazywały, że przypisanie kierunku do dyscyplin wynika z systemowego rozstrzygnięcia dla całego Uniwersytetu Jagiellońskiego, w którym przyjęto rozwiązanie polegające na przyporządkowaniu lektoratów do dyscypliny językoznawstwo. W związku z powyższym należy podkreślić także brak jednolitego stanowiska zespołów oceniających Polskiej Komisji Akredytacyjnej, gdyż w odniesieniu do akredytowanych po wejściu w życie powyższych regulacji i posiadających analogiczne przypisanie do językoznawstwa kierunków na UJ, przedmiotowa uwaga będąca przesłanką do uznania kryterium nr 1 za „spełnione częściowo”, nie została sformułowana. Należy również dodać, że w Instytucie Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych UJ w roku akademickim 2020/2021 do akredytacji wyznaczone zostały trzy kierunki studiów i w zakończonych dwóch akredytacjach (kierunki: politologia i stosunki międzynarodowe), powyższe rozwiązania zostały uznane za spełniające kryteria i standardy oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej, co znalazło potwierdzenie w uchwale nr 426/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 31 maja 2021 r. w sprawie oceny pozytywnej na kierunku stosunki międzynarodowe oraz uchwale nr 512/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie pozytywnej oceny na kierunku politologia. W związku z powyższym, w zakresie wątpliwości wyrażonych przez zespół oceniający dotyczących przyporządkowania lektoratów na kierunku bezpieczeństwo narodowe do dyscypliny językoznawstwo, Uczelnia zwracała uwagę, że prezentowane wcześniej stanowisko, zgodnie z którym przypisanie dyscypliny do każdego zajęć (w tym przypisanie lektoratów do dyscypliny językoznawstwo), którym w harmonogramie realizacji programu studiów przypisane zostały punkty ECTS, stanowiło realizację obowiązku, wynikającego w literalny sposób z rozporządzenia w sprawie studiów. Wychodząc jednakże naprzeciw oczekiwaniom Polskiej Komisji Akredytacyjnej, sformułowanym w uchwale Prezydium PKA, dotyczącym „przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych, które stanowią jego teoretyczne podstawy i z którymi powiązano koncepcję kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe”, został przygotowany projekt uchwały Senatu w sprawie zmiany dyscyplin, do których przyporządkowany jest lektorat na kierunku bezpieczeństwo narodowe, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszego wniosku (Załącznik nr 1: Uchwała nr .../XI/2021 Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 24 listopada 2021 roku w sprawie: zmian w programach studiów na kierunku bezpieczeństwo narodowe). Projekt uchwały przewiduje włączenie wysokości procentowego udziału przypisanego dotychczas do dyscypliny językoznawstwo w ramach lektoratów do dyscypliny wiodącej: nauki o polityce i administracji. Wprowadzenie stosownej zmiany wynikającej z zalecenia Polskiej Komisji Akredytacyjnej zostanie uchwalone podczas najbliższego posiedzenia Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego, zaplanowanego w dniu 24 listopada 2021 r. W związku z tym, stosowne zalecenie Polskiej Komisji Akredytacyjnej zostanie skutecznie wdrożone, dlatego też Uczelnia wnosi o jego oddalenie i uznanie kryterium nr 1 za spełnione całościowo.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia nie podjęła działań naprawczych w zakresie uchybień wskazanych odnośnie kryterium 1, ograniczając swoje uwagi do polemiki z tezami Uchwały nr 1036/2021. Prezydium PKA stoi na stanowisku, iż przyporządkowanie kierunku do dyscypliny jest uzasadnione wówczas, jeżeli dana dyscyplina stanowi jeden z podstawowych elementów, na których konstruowana jest koncepcja kształcenia. Przyporządkowywanie kierunku do dużej liczby dyscyplin może być uzasadnione w świetle koncepcji kształcenia tylko wtedy, jeżeli każda z tych dyscyplin odgrywa istotną rolę jako podstawa formułowania koncepcji, natomiast nie może być uzasadnione obecnością w programie studiów elementów efektów uczenia się i programu studiów o charakterze subsydiarnym, względem całej koncepcji kształcenia. W szczególności, nie znajduje uzasadnienia przyporządkowanie kierunku do dyscyplin, które są adekwatne do zajęć wskazanych w § 3 i w § 4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 661), t.j. zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, z wychowania fizycznego oraz z języka obcego. Zajęcia te mają bowiem charakter subsydiarny dla kierunku i nie stanowią bazy dla budowy koncepcji kształcenia.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza brak podstaw do zmiany oceny stopnia spełnienia kryterium 1.**

W odniesieniu do kryterium 2

Nieprawidłowo określone zostały zasady zaliczenia efektów uczenia się zdobytych poza systemem szkolnictwa wyższego, w stosunku do praktyk. Zgodnie z zapisami Regulaminu praktyk studenckich w Instytucie Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych UJ (INPiSM UJ) na kierunku bezpieczeństwo narodowe studenci mają możliwość zaliczenia praktyk na podstawie wykonywanej pracy zawodowej lub innej działalności o charakterze umożliwiającym realizację celów praktyki. W ramach procedury zaliczenia praktyki, określonej w § 5 pkt 9 - 10, Dyrektor INPiSM UJ na pisemny wniosek studenta może podjąć decyzję o zwolnieniu z praktyk. Przedstawiony w Regulaminie sposób potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów jest niezgodny z obowiązującymi aktualnie przepisami prawa. Uczelnia, a nie Dyrektor, może – pod pewnymi warunkami określonymi w art. 71 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.) – potwierdzić studentowi efekty uczenia się uzyskane w procesie uczenia się poza systemem studiów, ale potwierdzenie efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, może zostać dokonane tylko w ramach procedury rekrutacji na studia. Uczelnia planuje podjąć działania naprawcze, w bieżącym roku akademickim zastaną podjęte prace nad nowelizacją zasad odbywania praktyk w INPiSM UJ, w tym na podlegającym ocenie kierunku. Ocena ich trafności i skuteczności będzie mogła jednak nastąpić dopiero po pewnym czasie, co stanowi podstawę do podtrzymania oceny kryterium 2, jako kryterium spełnionego częściowo.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, że przedstawiła obszernie wyjaśnienia w tym zakresie w odpowiedzi na raport zespołu oceniającego, które zostały całkowicie pominięte w ocenie kryterium nr 2 i nie zostały uwzględnione w uchwale PKA. W związku z tym Uczelnia, ponownie chciałaby podkreślić, że w opinii Uczelni żaden przepis

rangi ustawowej ani przepisy rozporządzenia w sprawie studiów nie zawierają wskazanego wprost zakazu zaliczenia na poczet realizacji praktyk zawodowych okresu zatrudnienia na podstawie jakiegokolwiek umowy, w tym umowy cywilnoprawnej. Wskazać należy ponownie, że zaliczenie praktyki zawodowej na podstawie doświadczenia zawodowego studenta w sytuacji, gdy przyjęta procedura pozwala na ocenę i późniejsze potwierdzenie osiągnięcia efektów uczenia się właściwych dla przedmiotu „praktyka zawodowa” przez np. pełnomocnika ds. praktyk (choćby na podstawie przedłożonego zakresu obowiązków albo opinii pracodawcy), ułatwiłoby możliwość podjęcia zatrudnienia i jednoczesnego studiowania, co obecnie nie jest sytuacją odosobnioną. Jeśli w programie studiów przewidziano konkretny wymiar godzinowy praktyki zawodowej, cele kształcenia oraz efekty uczenia się, a także wskazano określone treści programowe, ewentualne zaliczenie praktyk na podstawie umowy o pracę czy umowy cywilnoprawnej może nastąpić w wypadku, gdy należycie udokumentowane wymiar oraz zakres merytoryczny aktywności zawodowej są w stanie potwierdzić osiągnięcie zakładanych celów kształcenia oraz efektów uczenia się, które to student osiągnąłby realizując praktyki w zwykłym trybie. Należy także wskazać, że istniejące rozwiązania ustawowe możliwość taką dopuszczają - np. art. 446 Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r. („Służbę kandydacką strażaka lub funkcjonariusza Służby Więziennej będącego studentem zalicza się na poczet praktyki zawodowej, o której mowa w art. 67 ust. 5.”). Należy wskazać, że literalnie przepis rangi ustawowej w tym przypadku nie stanowi ani o tym, na jakim kierunku praktyka taka powinna być zaliczona (zatem może to być dowolny kierunek), ani też nie wymaga stwierdzenia zbieżności celów i efektów praktyki ze służbą kandydacką, zaś brzmienie przepisu („zalicza się”) wskazuje na obligatoryjny charakter zaliczenia okresu służby na poczet praktyki zawodowej tj. właściwie automatycznie. Stąd też przyjęte w §7 Regulaminu studiów rozwiązanie, dopuszczające możliwość zaliczenia na poczet praktyki wyłącznie należycie udokumentowanego doświadczenia zawodowego i to jedynie pod warunkiem, że odpowiada ono celom i efektom praktyki, stawia dosyć wygórowane wymogi, których spełnienie oznacza, że student osiągnął w trakcie pracy efekty równoważne z tymi, które osiągnąłby w trakcie praktyk. Można również stwierdzić, że możliwość taka jest dopuszczona w kontekście stanowiska interpretacyjnego nr 3 Prezydium PKA z dnia 21 maja 2020 r. (odnoszącego się do godzinowego wymiaru praktyk), zgodnie z którym: „II. Jeżeli student odbywający praktykę zawodową pozostawałby w stosunku zatrudnienia, wówczas do określenia wymiaru obowiązków pracowniczych studenta miałyby zastosowanie wprost przepisy ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. z 2019 r. poz. 1040 ze zm.)”. Jednocześnie Uczelnia zwraca uwagę na niekonsekwencję orzecniczą Polskiej Komisji Akredytacyjnej, która w analogicznych sprawach (w ramach oceny kierunków na UJ) wydawała odrębne opinie, np. w odniesieniu do kierunku fizyka oraz do kierunku astronomia, pomimo możliwości zaliczenia praktyk na podstawie doświadczenia zawodowego, kryterium 2 oceniono jako spełnione. Jak już wcześniej wspomniano, w Instytucie Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych UJ w roku akademickim 2020/2021 do akredytacji wyznaczone zostały trzy kierunki studiów i w zakończonych dwóch akredytacjach (kierunki: politologia i stosunki międzynarodowe), powyższe rozwiązania w zakresie zaliczenia praktyk na podstawie doświadczenia zawodowego, zostały uznane za spełniające kryteria i standardy oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej, co znalazło potwierdzenie w uchwale nr 426/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 31 maja 2021 r. w sprawie oceny pozytywnej na kierunku stosunki międzynarodowe oraz Uchwale nr 512/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie pozytywnej oceny na kierunku politologia. 6 Uczelnia zwraca uwagę, że podniesione

w uchwale PKA kwestie w zakresie kryterium 1 oraz kryterium 2 w dotychczasowej praktyce PKA bądź w ogóle nie były brane pod uwagę, bądź ich weryfikacja nie miała wpływu na finalną ocenę spełnienia danego kryterium. Mając jednakże na uwadze oczekiwania i zalecenia PKA wskazane w Uchwale PKA podjęte zostały skuteczne działania mające na celu nowelizację zasad odbywania praktyk w Instytucie Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych UJ, poprzez przyjęcie zmiany w regulaminie odbywania praktyk. W związku z tym, przygotowany został projekt uchwały Rady Instytutu Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych UJ, stanowiący załącznik nr 2 do niniejszego wniosku (załącznik nr 2: Uchwała Rady INPiSM UJ z dnia 7 grudnia 2021 r. w sprawie: zmiany Regulaminu praktyk studenckich INPiSM UJ). Projektowana nowelizacja polega na usunięciu zapisu dopuszczającego możliwość zaliczenia praktyki na podstawie dotychczasowego doświadczenia zawodowego. W związku z tym, stosowne zalecenie Polskiej Komisji Akredytacyjnej zostanie skutecznie wdrożone, dlatego też Uczelnia wnosi o uznanie kryterium nr 2 za spełnione.

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA wzięło pod uwagę, iż Uczelnia wyraziła wolę podjęcia działań naprawczych mających zniwelować wskazane uchybienia. Tym niemniej, działania te nie nabrały jeszcze mocy wiążącej, co za tym idzie ich skuteczność może być oceniona dopiero w przyszłości. Prezydium PKA stoi na stanowisku, że Prezydium PKA stoi na stanowisku, iż ustawodawca zalicza praktyki zawodowe do zajęć. Osiąganie i weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć w postaci praktyk zawodowych, o ile nie są uregulowane w sposób szczególny (np. w ramach standardów kształcenia określonych dla kierunków studiów objętych tymi standardami), powinny przebiegać w sposób typowy dla wszystkich zajęć, t.j. opierać się na udziale studenta w zajęciach ujętych w programie i planach studiów, zorganizowanych przez uczelnię oraz na weryfikacji jego wysiłku przez osobę prowadzącą zajęcia, w trakcie tych zajęć oraz po ich zakończeniu. Nie znajduje żadnego umocowania prawnego rozwiązanie w postaci „zaliczania” praktyk zawodowych na podstawie indywidualnej, zawodowej aktywności studenta, wykazywanej przed rozpoczęciem studiów, lub w ich trakcie, realizowanej w całości poza zajęciami w postaci praktyk zawodowych, organizowanymi przez uczelnię. Działanie to stanowi naruszenie dyspozycji norm ustawy, które stanowią jednoznacznie, iż odmienne sposoby osiągania i weryfikacji efektów uczenia się, niż typowe, a zatem oparte na udziale studenta w zajęciach ujętych w programie i planach studiów, zorganizowanych przez uczelnię oraz na weryfikacji jego wysiłku przez osobę prowadzącą zajęcia, w trakcie tych zajęć oraz po ich zakończeniu, mogą być stosowane przez uczelnię tylko na podstawie przepisów szczególnych. W przypadku praktyk zawodowych, takich szczególnych przepisów brak, pomijając przepisy dotyczące kierunków studiów objętych standardami kształcenia oraz sytuacji nadzwyczajnych.

Ustawodawca czyni jeden, zasadniczy wyjątek od konieczności stosowania podstawowego modelu systemowego, jakim jest osiąganie i weryfikacji efektów uczenia się w typowy, opisany wyżej sposób. Wyjątkiem tym jest instytucja potwierdzania efektów uczenia się. Zgodnie z art. 71 ustawy, uczelnia może potwierdzić efekty uczenia się uzyskane w procesie uczenia się poza systemem studiów osobom ubiegającym się o przyjęcie na studia na określonym kierunku, poziomie i profilu, jeżeli posiada:

- 1) pozytywną ocenę jakości kształcenia na tych studiach albo
- 2) kategorię naukową A+, A albo B+ w zakresie dyscypliny, o której mowa w art. 53 ust. 1, albo dyscypliny wiodącej, do której przyporządkowany jest ten kierunek.

Efekty uczenia się są potwierdzane w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów, co dotyczy także efektów przypisanych praktykom zawodowym. Nie ma przeszkód, aby efekty określone dla praktyk zawodowych były weryfikowane przy zastosowaniu instytucji potwierdzania efektów uczenia się, należy jednak zwrócić uwagę, iż stosowanie tej instytucji może nastąpić tylko pod warunkiem spełnienia przez Uczelnię wymienionych w cytowanym przepisie warunków. Wnioskodawca nie spełnia żadnego z wymienionych w przepisie warunków. Zadeklarowane przez Uczelnię zmiany na razie nie zmieniają wewnętrznego stanu prawnego Uczelni, który pozwala na zaliczenie studentom wnioskowanego kierunku zajęć praktyki na podstawie indywidualnej, zawodowej aktywności studenta, wykazywanej przed rozpoczęciem studiów, lub w ich trakcie, realizowanej w całości poza zajęciami w postaci praktyk zawodowych, organizowanymi przez uczelnię. Dodatkowo, zaprezentowane w uzasadnieniu odniesienie do art. 446 Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r. („Służbę kandydacką strażaka lub funkcjonariusza Służby Więziennej będącego studentem zalicza się na poczet praktyki zawodowej, o której mowa w art. 67 ust. 5.”), dotyczy wyłącznie konkretnej kategorii studentów, stanowi przepis o charakterze *lex specialis*. Wyprowadzanie z treści tego artykułu podstawą do przyjęcia § 7 Regulaminu studiów jest nieuprawnione.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza brak podstaw do zmiany oceny stopnia spełnienia kryterium 2.**

W odniesieniu do kryterium 3:

Prace dyplomowe nie spełniają wymagań metodycznych (prace badawcze) związanych z profilem ogólnoakademickim, zawierają również błędy edycyjne. W kilku pracach stwierdzono błędy stylistyczne, interpunkcyjne, ortograficzne i edycyjne. Zidentyfikowano również prace, w których opis bibliograficzny był niezgodny z obowiązującym standardem, a literaturę cytowano niewłaściwie. Uczelnia zakłada, iż temat pracy dyplomowej powinien być związany z kierunkiem studiów i mieć charakter badawczy. W kilku pracach nie przedstawiono założeń metodologicznych, a poprzez to nie można potwierdzić osiągnięcia przez studenta założonego celu pracy, rozwiązania problemu badawczego. Analiza wykazała, iż prace często miały charakter opisowy (opis zagadnień pozbawiony analizy i wnioskowania) lub analityczno-syntetyczny w pracach tego typu nie wykazano badań własnych, a jedynie analizę literatury przedmiotu. Uczelnia wskazuje na podjęte działania koncepcyjne, jednak ich wdrożenie dopiero nastąpi, a ocena ich trafności i skuteczności będzie mogła nastąpić dopiero po pewnym czasie, co stanowi podstawę do podtrzymania oceny kryterium 3 jako kryterium spełnionego częściowo.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wskazała, że w uchwale PKA nie została uwzględniona jej odpowiedź, która szczegółowo przedstawiła wyjaśnienie w przedmiotowej kwestii. W tym zakresie wskazano, że na Wydziale Studiów Międzynarodowych i Politycznych UJ szczegółowe regulacje w zakresie wymagań stawianych pracom dyplomowym określone są przez poszczególne jednostki. W poprzednich latach uszczegółowiono te wymagania, o czym świadczy dołączona do dokumentacji „Informacja w sprawie prac licencjackich w INPiSM” przyjęta przez Radę INPiSM UJ w czerwcu 2015 r. Co roku są także wysyłane przez Zastępcę Dyrektora INPiSM UJ ds. dydaktycznych aktualnie obowiązujące zapisy z Regulaminu studiów

w zakresie prac i egzaminów dyplomowych. W odniesieniu do przedstawionych uwag dotyczących prac dyplomowych, Uczelnia ponownie zwraca uwagę, że przedstawione przez zespół oceniający konkluzje w tym zakresie, podtrzymane w uchwale Prezydium PKA, nie znajdują odzwierciedlenia w ocenach poszczególnych prac. Wskazane w raporcie przez zespół oceniający oceny prac dyplomowych, przedstawiają się bowiem następująco: - praca nr 1 (album: 1145198): „Zasadność ocen pracy dyplomowej, wystawionych przez opiekuna oraz recenzenta: Oceny promotora i recenzenta pracy zgodne i zasadne”, - praca nr 2 (album: 1134923): „Zasadność ocen pracy dyplomowej, wystawionych przez 7 opiekuna oraz recenzenta: Ocena wystawiona przez opiekuna pracy jak i ocena wystawiona przez recenzenta są zasadne”, - praca nr 3 (album: 1150564): „Zasadność ocen pracy dyplomowej, wystawionych przez opiekuna oraz recenzenta: Praca została oceniona przez promotora na ocenę dobrą plus, a przez recenzenta na ocenę dobrą, jakkolwiek konkluzje ocenianych, poszczególnych kryteriów przez opiekuna pracy i jej recenzenta były zbliżone. Oceny pracy dyplomowej są zasadne”, - praca nr 4 (album: 1127519): „Zasadność ocen pracy dyplomowej, wystawionych przez opiekuna oraz recenzenta: Oceny promotora i recenzenta pracy zgodne i zasadne”, - praca nr 5 (album: 1108303): „Zasadność ocen pracy dyplomowej, wystawionych przez opiekuna oraz recenzenta: Oceny promotora i recenzenta pracy 3 i 4. Ocena 4 jest zawyżona”. - praca nr 6 (album: 1158972): „Zasadność ocen pracy dyplomowej, wystawionych przez opiekuna oraz recenzenta: Ocena wystawiona przez opiekuna pracy jak i ocena wystawiona przez recenzenta są zasadne”, - praca nr 7 (album: 1123315): „Zasadność ocen pracy dyplomowej, wystawionych przez opiekuna oraz recenzenta: Ocena wystawiona przez opiekuna pracy jak i ocena wystawiona przez recenzenta są zasadne”, - praca nr 8 (album: 1112502): „Zasadność ocen pracy dyplomowej, wystawionych przez opiekuna oraz recenzenta: Praca została oceniona przez promotora na ocenę bardzo dobrą, a przez recenzenta na ocenę dobrą plus, jednakże konkluzje ocenianych [urwane zdanie – pisownia oryginalna]. Ocena pracy dyplomowej przez recenzenta jest zasadna, z kolei ocena pracy wystawiona przez opiekuna jest zawyżona przez wzgląd na brak wyodrębnionej w pracy metodologii badań oraz brak wyraźnego wskazania metod i narzędzi badawczych, jak też zauważalne niedomagania edytorsko-stylistyczne. - praca nr 9 (album: 1148425): „Zasadność ocen pracy dyplomowej, wystawionych przez opiekuna oraz recenzenta: Praca została oceniona zarówno przez opiekuna naukowego, jak też recenzenta na ocenę dobrą. Oceny pracy dyplomowej są zasadne”. W związku z powyższym, Uczelnia ponownie podkreśla, że wskazane oceny prac wpisują się w gradacyjny stopień oceny, od oceny dostatecznej do oceny bardzo dobrej, a ocena o częściowym spełnianiu kryterium nr 3, została oparta na opinii zespołu oceniającego PKA jedynie co do 2 prac (18 ocenianych recenzji). Co więcej, we właściwym roku akademickim obroniono 134 prac dyplomowych, a w całym cyklu kształcenia 2017-2020 459 prac. Doszło zatem w opinii Uczelni do nieuprawnionej i bezpodstawnej generalizacji z efektem w postaci końcowej, wiadomej oceny kryterium. 8 W związku z tym, należy jeszcze raz podkreślić oczywiste uproszczenie sformułowanego na podstawie dwóch recenzji wniosku, jak również sprzeczność ze szczegółowymi kryteriami dokonywania oceny programowej, stanowiącymi Załącznik nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej i Standardem jakości kształcenia 3.2. W tym aspekcie należy również podkreślić, że sformułowane w Uchwale PKA uwagi odnoszą się do: [1] stwierdzenia w kilku pracach błędów „stylistycznych, interpunkcyjnych, ortograficznych i edycyjnych”, [2] stwierdzania w nieokreślonych liczbowo „pracach” sytuacji, gdy „opis bibliograficzny był niezgodny z obowiązującym standardem, a literaturę cytowano niewłaściwie”, [3] stwierdzenia, że „w kilku pracach nie przedstawiono założeń

metodologicznych, a poprzez to nie można potwierdzić osiągnięcia przez studenta założonego celu pracy, rozwiązania problemu badawczego”, [4] stwierdzenia, że nieokreślone liczbowo „prace często miały charakter opisowy (opis zagadnień pozbawiony analizy i wnioskowania) lub analityczno-syntetyczny w pracach tego typu nie wykazano badań własnych, a jedynie analizę literatury przedmiotu”. Odnosząc się szczegółowo do wyżej wymienionych zarzutów Uczelnia pragnie ponownie podkreślić, że nie znajdują one uzasadnienia w raporcie zespołu oceniającego PKA. Uczelnia ponownie podkreśla, że analizie poddano w sumie 9 pracy dyplomowych, do których napisano łącznie 18 recenzji i w przedstawionych powyżej konkluzjach zespołu oceniającego, powyższe uwagi z uchwały PKA nie zostały wskazane. Jak już wspomniano, w roku akademickim 2019/20 na kierunkach bezpieczeństwo narodowe, studia pierwszego oraz drugiego stopnia obroniono łącznie 134 prac dyplomowych, co oznacza, że analizowane prace stanowiły 6,7 % ogółu prac. Stawia to pod znakiem zapytania nie tyle fakt stwierdzenia ewentualnych uchybień, albowiem Uczelnia nie twierdzi, że wskazane przez PKA problemy, zwłaszcza odnośnie zawyżenie dwóch ocen pracy dyplomowej (na 18 poddanych analizie) nie mają miejsca, ale kategoryczność wniosków oraz jednoznaczność oceny prowadzącej do uznania, iż kryterium 3 zostało spełnione częściowo jest w opinii Uczelni nieuzasadniona. Należy w tym miejscu podnieść, że zarówno w treści raportu PKA, jak i w treści Uchwały PKA konsekwentnie pojawia się pojęcie „kilku” prac lub też liczba prac, w których stwierdzono uchybienia nie pojawia się w ogóle. Stosowane w dokumentach PKA określenie „kilku” jest dalece nieprecyzyjne, a biorąc pod uwagę, że najmniejsza liczba odpowiadająca pojęciu „kilka” wynosi dwa, a więc tyle w ilu pracach stwierdzono uchybienia odnośnie ocen jest ono nawet krzywdzące sugerując większą skalę możliwych nieprawidłowości. Tym bardziej za nieprecyzyjne należy uznać określenie „prace” bez podania konkretnej, jednoznacznej liczby, ani odsetka prac, w których stwierdzono dane uchybienia. Jak było już wzmiankowane, ocenie poddano łącznie 9 prac, co stanowi 6,7 % ogółu obronionych w roku akademickim 2021/22 prac dyplomowych. Warto nadmienić, że taka próba obarczona jest błędem na poziomie ok. 30%, co zdaniem Uczelni uniemożliwia jakiegokolwiek wnioskowania szersze, aniżeli dotyczące samej próby. Nie zmienia to faktu stwierdzenia przez PKA pewnych uchybień w części prac, których Uczelnia nie kwestionuje, jednak determinuje ponowne sformułowanie zastrzeżenia czy wnioskowanie oparte na tak wątpliwej próbie pozwala na wyciągnięcie wniosków prowadzących od uznania kryterium 3 za spełnione częściowo. Zdaniem Uczelni nie jest to zasadne. Uchwała PKA oraz raport zespołu oceniającego PKA formułują zarzut, iż „zidentyfikowano również prace, w których opis bibliograficzny był niezgodny z obowiązującym standardem, a literaturę cytowano niewłaściwie”. Należy podkreślić, że ani w treści raportu PKA, ani w załącznikach do raportu PKA nie wskazano co należy rozumieć przez „obowiązujący standard”. Uczelnia zdaje sobie sprawę z istnienia rozmaitych standardów sporządzania opisów bibliograficznych i cytowań, jednak żaden z nich nie został przyjęty jako ostatecznie obowiązujący w środowisku badaczy i badaczy bezpieczeństwa. Biorąc pod uwagę pluralizm rozwiązań w tym względzie, jak i brak wskazania przez PKA, o który standard chodzi Uczelnia podtrzymuje stanowisko, iż zarzut ten jest bezzasadny i wprowadza niemające oparcia w tradycji badawczej dążenie do uniwersalizacji sposobu dokonywania zapisów bibliograficznych i cytowań nie wskazując przy tym – co warto raz jeszcze podkreślić – który standard uznaje się za wzorcowy. Odnosząc się do zarzutu, iż „w kilku pracach nie przedstawiono założeń metodologicznych, a poprzez to nie można potwierdzić osiągnięcia przez studenta założonego celu pracy, rozwiązania problemu badawczego”, ponownie należy stwierdzić, że wskazana uwaga nie znalazła odzwierciedlenia

w konkluzjach zespołu oceniającego analizującego poszczególne prace i odnosiła się wyłącznie do pracy numer 8, wobec której sformułowane zostały następujące zastrzeżenia: „Praca została oceniona przez promotora na ocenę bardzo dobrą, a przez recenzenta na ocenę dobrą plus, jednakże konkluzje ocenianych [urwane zdanie – pisownia oryginalna]. Ocena pracy dyplomowej przez recenzenta jest zasadna, z kolei ocena pracy wystawiona przez opiekuna jest zawyżona przez wzgląd na brak wyodrębnionej w pracy metodologii badań oraz brak wyraźnego wskazania metod i narzędzi badawczych, jak też zauważalne niedomagania edytorsko-stylistyczne”. W odniesieniu do tej oceny, należy wskazać, że całkowicie nie zgadza się z nią promotor pracy, który podkreśla bezpodstawność zarzutu o „braku 10 wyodrębnionej w pracy metodologii badań oraz brak wyraźnego wskazania metod i narzędzi badawczych”. Kwestie te zostały przedstawione we wstępie pracy liczącym 12 stron w podziale na poszczególne kategorie: Struktura pracy (s. 6), Pytania badawcze, Źródła, Hipotezy (s. 8), Problem z wiarygodnością informacji (s. 9), Podejście badawcze (s. 13), Cel pracy (s. 14). W opinii Promotora, w części dotyczącej pytań badawczych, hipotez, podejść badawczych i celu pracy przedstawione zostały kwestie metodologiczne, związane z założonym celem pracy i rozwiązaniem problemu badawczego, w związku z czym podkreśla, że sformułowany zarzut jest bezpodstawny. Należy również dodać, że w recenzji oceniony został aspekt metodologiczny, w następującej treści „Metodologia została zaprezentowana we wstępie, wybrano paradygmat realistyczny, zastosowano dedukcyjną strategię wnioskowania, użyto metody historycznej i instytucjonalnej. Oparto się na źródłach zastanych zaznaczając trudności w ich dostępie oraz kwestię wątpliwej wiarygodności niektórych z nich, albo utajnienia i informacji o charakterze przecieków”. W związku z powyższym Uczelnia ponownie podkreśla fakt wyciągnięcia zdecydowanie zbyt daleko idących wniosków odnośnie spełniania częściowego kryterium bez wyraźnych podstaw w zakresie danych ilościowych. Podzielając natomiast uwagi Polskiej Komisji Akredytacyjnej odnośnie znaczenia aspektu metodologicznego, Uczelnia ponownie pragnie zaznaczyć, iż w celu jak najlepszego przygotowania studentów kierunku bezpieczeństwo narodowe do samodzielnego prowadzenia badań podjęte zostały stosowne działania w tym zakresie, uzupełniające dotychczasowe mechanizmy: - w programie studiów I stopnia na pierwszym roku studiów przewidziano dla studentów kierunku bezpieczeństwo narodowe kurs „Metodologia bezpieczeństwa”. W trakcie wykładu studenci będą mogli zapoznać się z podstawowymi zagadnieniami związanymi z prowadzeniem badań naukowych, a w ramach ćwiczeń – z najważniejszymi metodami i technikami badawczymi służącymi do prowadzenia badań z zakresu bezpieczeństwa. Z kolei dla studentów studiów drugiego stopnia przewidziano specjalistyczne kursy „Teorie bezpieczeństwa” oraz „Prognozowanie i analiza bezpieczeństwa”. W trakcie pierwszego z tych kursów studenci będą mogli m.in. pogłębić wiedzę odnośnie narzędzi teoretyczno-metodologicznych umożliwiających analizę problemów bezpieczeństwa, natomiast celem drugiego kursu jest m.in. prezentacja oraz przećwiczenie technik, metod i narzędzi analizy różnych wariantów prognoz dotyczących bezpieczeństwa, - w programie studiów I stopnia na drugim roku studiów przewidziano dla studentów kierunku bezpieczeństwo narodowe kurs “Warsztat akademicki” związany z przygotowaniem pracy najpierw licencjackiej, a w perspektywie czasowej - także pracy magisterskiej (sylabus kursu zawiera takie treści, jak np.: etapy powstawania pracy naukowej, określenie przedmiotu i celu badań, sformułowanie problemu badawczego i hipotezy itp.), - także na drugim roku studiów I stopnia przewidziano “Warsztaty badawcze” dla studentów kierunku bezpieczeństwo narodowe, których celem jest pogłębienie wiedzy i umiejętności w zakresie planowania

i prowadzenia badań empirycznych. Podobne warsztaty przewidziano również w programie pierwszego semestru studiów II stopnia kierunku bezpieczeństwo narodowe. Odnosząc się do sformułowania, że „prace często miały charakter opisowy (opis zagadnień pozbawiony analizy i wnioskowania) lub analityczno-syntetyczny, w pracach tego typu nie wykazano badań własnych, a jedynie analizę literatury przedmiotu” warto znów podkreślić brak wskazania konkretnych prac, stąd brak możliwości zweryfikowania zarzutu. Uczelnia również podkreśla więc nieprecyzyjność określenia „prace”, jak i to, że w pracach nie wykazano badań własnych. Kwestią dyskusyjną pozostaje bowiem obecne w powyższym zarzucie przekonanie, że prace zawierające rozwiązania teoretyczne lub prowadzone w oparciu o metody desk research nie są pracami nowatorskimi lub badawczymi. Uczelnia pragnie zwrócić uwagę, że „badania własne” są kategorią pojemną obejmując rozmaite plany badawcze wykorzystujące zarówno źródła wywołane, jak i zastane, w tym analizę danych zastanych. Uczelnia nie kwestionuje więc uwag PKA w tym względzie jednak znów zwraca uwagę, że tak sformułowany zarzut nie ma jednoznacznego i silnego oparcia w żadnych kryteriach czy bezspornych zasadach odnoszących się do prowadzenia badań w naukach społecznych. Wobec zarzutu o błędach stylistycznych, interpunkcyjnych, ortograficznych i edycyjnych warto wskazać, że w załączniku nr 3, część II raportu PKA pojawiają się zapisy, które można uznać za osłabiające, a nawet niwelujące ów zarzut. Drobne błędy tego rodzaju o różnym stopniu występowania wskazano bowiem w pięciu pracach, przy czym w przypadku trzech dodano zapis, iż autor opanował technikę przygotowania pracy. W tym aspekcie należy więc podkreślić, że wskazane kategorie są przedmiotem oceny recenzji promotora i recenzenta, wpływających na ostateczną ocenę pracy w skali gradacyjnej. Jednostka zdaje sobie sprawę, że błędy edycyjne pojawiają się w pracach dyplomowych choć warto wskazać, że nie są one tylko domeną prac studentów, ale częstym elementem piśmiennictwa i zdarzają się również w publikacjach naukowych. Ponadto w żadnym miejscu nie wskazano na popełnienie błędów ortograficznych. Zdaniem Uczelni jest to wystarczająca podstawa by uznać, że zarzut ten nie powinien być brany pod uwagę jako element przesądzający o częściowym spełnieniu kryterium nr 3. Odnosząc się do rekomendacji w zakresie wprowadzenia regulaminu dyplomowania, należy podkreślić, iż żaden przepis rangi ustawowej ani akty wykonawcze, nie nakazują posiadania tego typu sformalizowanych rozwiązań w zakresie przygotowania prac dyplomowych, które mogą być traktowane jako element funkcjonowania dobrych praktyk w tym zakresie. Warto więc podkreślić, że w przeprowadzanych w Uniwersytecie Jagiellońskim akredytacjach na innych kierunkach, brak stosownego regulaminu, nie był powodem uznawania kryterium 3 za spełnione częściowo. Ponownie w tym zakresie należy wskazać, że w przypadku akredytowanych w jednostce dwóch pozostałych kierunków studiów (politologia i stosunki międzynarodowe) w roku akademickim 2020/2021, funkcjonujące rozwiązania w zakresie przygotowania prac dyplomowych, zostały uznane za spełniające kryteria i standardy oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej, co znalazło potwierdzenie w uchwale nr 426/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 31 maja 2021 r. w sprawie oceny pozytywnej na kierunku stosunki międzynarodowe oraz Uchwale nr 512/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie pozytywnej oceny na kierunku politologia. Mając jednak na względzie sformułowane rekomendacje PKA, Uczelnia pragnie podkreślić, że zostały już wdrożone zalecane rozwiązania w postaci „zwiększenia nadzoru nad procesem dyplomowania wprowadzone w regulaminie dyplomowania”, jak i wprowadzenie „skutecznych działań projakościowych mających na celu zapobieganie powstawaniu w przyszłości zdiagnozowanych nieprawidłowości” w postaci sporządzenia dokumentu zawierającego modelowe rozwiązania w zakresie konstruowania

prac dyplomowych ze szczególnym uwzględnieniem kwestii metodologicznych (szerzej na ten temat w kryterium nr 10). Mając na względzie wskazaną powyżej argumentację dotyczącą oceny prac, a także działania skierowane na realizację zaleceń PKA, Uczelnia wnosi o uznanie kryterium nr 3 za spełnione.

Stanowisko Prezydium PKA

Przystawione przez Uczelnię uzasadnienie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, w zakresie kryterium 3 koncentruje się na trzech głównych filarach tj. niereprezentatywności próby ocenianych prac dyplomowych, braku odniesienia do konkretnych prac i przedstawienia konkretnych ilości prac, w których występowały wskazane uchybienia oraz wątpliwości co do trafności oceny recenzentów. Według przedstawionych danych w roku 2019/2020 obroniono łącznie 134 prace, a ocenie podlegało 9. Rzeczywiście błąd maksymalny dla tak dobranej próby przy założonym 95% poziomie ufności i frakcji 0,5 wynosi 32%. Jednocześnie w raporcie zespołu oceniającego zaznaczono, że próba jest losowa. Przyjmując założenia zaproponowane przez jednostkę prowadzącą oceniany kierunek (przypuszczalnie frakcja 0,5; błąd maksymalny 10% i poziom ufności 95%) dla 134 prac próba wynosiłaby 45 prac. Nie ulega wątpliwości, że wstępnym badaniu można było zdecydować się na małą próbę, a po stwierdzeniu nieprawidłowości odpowiednio ją rozszerzyć. Zarzucany brak wartości liczbowych ilości prac, w których stwierdzono poszczególne nieprawidłowości nie jest zasadny, gdyż w raporcie zespołu oceniającego w załączniku nr 3 cz. 2 znajdują się wyniki recenzji poszczególnych prac. W uzasadnieniu wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy znalazły się odniesienia do poszczególnych prac, zgodności ocen promotorów i recenzentów, ale nie ma próby odniesienia się do ilości problemów w recenzowanych pracach. Dokładna analiza ilościowa wskazuje, że na 9 dobranych losowo prac w 1 wykazano autorowi brak umiejętności analizy i wnioskowania, w 4 wykazano błędy stylistyczne i techniczne, w 4 problemy z prawidłowym zastosowaniem i prezentacją metodologii, w 2 wykazano odtwórczość i opisowość, a w 1 problemy z doбором odpowiedniej literatury. Do 3 prac w recenzjach nie sformułowano żadnych negatywnych uwag, jedna praca została oceniona zdecydowanie negatywnie. Oznacza to, że do ponad 66% prac w próbie sformułowano uwagi, w tym do ponad 44% uwagi dotyczące braków metodologicznych co jest szczególnie istotne dla tego profilu. Nie ulega wątpliwości, że wskazane wady zostały zdiagnozowane i występują w pracach napisanych na kierunku bezpieczeństwo narodowe. Ich ilość w losowo dobranej próbie jest niepokojąco wysoka. Jednocześnie w odwołaniu znalazły się kompletnie odmienne informacje co do wdrożenia zmian minimalizujących prawdopodobieństwo wystąpienia nieprawidłowości w przyszłości. W części dotyczącej kryterium 3 „*uczelnia pragnie podkreślić, że zostały już wdrożone zalecane rozwiązania w postaci zwiększenia nadzoru nad procesem dyplomowania wprowadzone w regulaminie dyplomowania, jak i wprowadzenie skutecznych działań projakościowych mających na celu zapobieganie powstawaniu w przyszłości zdiagnozowanych nieprawidłowości w postaci sporządzenia dokumentu zawierającego modelowe rozwiązania w zakresie konstruowania prac dyplomowych ze szczególnym uwzględnieniem kwestii metodologicznych*”. Natomiast w części dotyczącej kryterium 10 wskazano „*Komisja dydaktyczna INPiSM została zobligowana do przygotowania dokumentu zawierającego modelowe rozwiązania w tym zakresie uwzględniające, m.in. stan prawny związany z przygotowaniem i obroną prac dyplomowych, rozwiązania w zakresie edycji pracy, w tym stylu przypisów, kwestie wyboru problemu badawczego, modelowej struktury pracy, doboru i wykorzystania źródeł, doboru i wykorzystania metod i technik badawczych. Dokument ten*

zostanie przygotowany do końca stycznia 2022 roku". Wydaje się, że prawidłowe informacje znajdują się w opisie dla kryterium nr 10 i główny dokument mający systematyzować wymagania dla prac dyplomowych nie został jednak wdrożony.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza brak podstaw do zmiany oceny stopnia spełnienia kryterium 3.**

W odniesieniu do kryterium 4:

Niektóre z zajęć są niewłaściwie obsadzone z uwagi na brak kompetencji i doświadczenia osób prowadzących zajęcia na kierunku bezpieczeństwo narodowe. Efekty uczenia się w niewłaściwie obsadzonych zajęciach odnoszą się do wiedzy w zakresie nauk o bezpieczeństwie na zaawansowanym lub pogłębionym poziomie w zależności od stopnia studiów, a takim dorobkiem i kompetencjami nie dysponują nauczyciele, którym przydzielono prowadzenie zajęć. W przypadkach seminarium dyplomowego magisterskiego efekty uczenia się wymagają zaawansowanej lub pogłębionej wiedzy z dyscypliny nauk o polityce i administracji, a nauczyciele akademicki, którym powierzono prowadzenie tych zajęć nie posiadają dorobku naukowego w tej dyscyplinie naukowej.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnię wskazuje dodatkowe informacje dotyczące dorobku naukowego i kompetencji kilku nauczycieli, co spowodowało zmianę oceny prawidłowości przyporządkowania nauczycieli do poszczególnych zajęć. Szczegóły znajdują się w załączniku do uchwały. Jednak część zajęć zdaniem I zespołu nauk społecznych jest nadal nieprawidłowo obsadzona co uzasadnia podtrzymanie oceny kryterium 4 jako częściowo spełnionego.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelni wywiodła, że kadra prowadząca zajęcia na akredytowanym kierunku posiada odpowiednie kompetencje i doświadczenie, potwierdzone w przekazanych zespołowi oceniającemu PKA dokumentach, będących integralną częścią raportu samooceny, tj. Część III raportu samooceny, Załącznik nr 4, Charakterystyka nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć. Załącznik ten zawierający charakterystykę i profile kadry prowadzącej zajęcia na akredytowanym kierunku obejmował wykaz publikacji potwierdzających kompetencje pracowników badawczo-dydaktycznych, informacje o zatrudnieniu na stanowisku dydaktycznym, jak również informacje o zatrudnieniu ekspertów na podstawie umów cywilnoprawnych. Należy ponownie podkreślić również niezgodność raportu zespołu oceniającego PKA z przedstawionym stanem faktycznym, gdyż przydział zajęć w jednostce nie odbywa się na podstawie opisanego w raporcie „konkursu” i taka praktyka nie funkcjonuje w rozwiązaniach instytucjonalnych Uczelni w tym zakresie, co wskazuje na odniesienie tej części raportu do rozwiązań w innej Uczelni. Przydział zajęć jest skorelowany z zainteresowaniami i badaniami naukowymi oraz dorobkiem i praktyką dydaktyczną obsady kierunku. Przydziału zajęć dokonuje Dyrekcja Instytutu w ścisłym porozumieniu z kierownikiem katedry czy zakładu. Nauki o bezpieczeństwie są jedną z gałęzi (dyscypliną) nauk społecznych, stąd konstrukcja programu studiów, a zatem i dobór kadry ujmuje wielodyscyplinarne/międzydyscyplinarne ujęcie bezpieczeństwa jako procesu angażującego pojedynczą jednostkę, grupy społeczne, instytucje oraz wielopoziomowe interakcje w określonym otoczeniu (środowisku) wewnętrznym i zewnętrznym. Jak wspomniano, w odniesieniu do przygotowanego załącznika uchwały PKA zawierającego wykaz

pracowników, którzy zdaniem zespołu oceniającego nie mają kompetencji do prowadzenia danych przedmiotów, Uczelnia uważa sformułowaną ocenę za niemającą uzasadnienia. Należy zdecydowanie podkreślić, że pracownicy wskazani w Załączniku nr 4, Charakterystyka nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć, będącego częścią raportu samooceny, posiadają publikacje i dorobek w odniesieniu do przedmiotowych kursów. Co więcej, w dokumentacji i w Załączniku nr 4 Charakterystyka nauczycieli akademickich, PKA wymagała podania co najwyżej 10 osiągnięć naukowych, co w naturalny sposób ogranicza liczbę publikacji i zakres, nie wspominając o dodatkowych sukcesach, jak np. realizacja grantów badawczych, udział w konsorcjach naukowych. W tym zakresie warto podkreślić, że w trakcie wizytacji zespołu oceniającego PKA nie wystąpił o żadne dodatkowe wyjaśnienia w odniesieniu do kompetencji osób prowadzących dane kursy, co można uznać za niezgodne z procedurą oceny i Kartą spełnienia standardów jakości kształcenia, mówiącą wprost o konieczności takiego działania: „Wątpliwości do rozstrzygnięcia/ Pytania do zadania w trakcie wizytacji/ Brakujące informacje/ Dane do uzupełnienia”, co w kontekście ważącej konkluzji o częściowym spełnianiu tego kryterium, należy uznać za uchybienie i naruszenie zasad oceny. Co więcej, jak wspomniano w Załączniku nr 4, Charakterystyka nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć raportu samooceny, jednoznacznie wskazano, że część zajęć prowadzą specjaliści na podstawie umowy cywilnoprawnej, jak również pracownicy zatrudnieni na stanowisku dydaktycznym. Rozwiązanie takie dopuszczają poniższe przepisy ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce: - Art. 63. 1. Studia są prowadzone w formie: 1) studiów stacjonarnych, w ramach których co najmniej połowa punktów ECTS objętych programem studiów jest uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów; 2) studiów niestacjonarnych wskazanych w uchwale senatu, w ramach których mniej niż połowa punktów ECTS objętych programem studiów może być uzyskiwana z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów. - Art. 73. 1. Zajęcia są prowadzone przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w danej uczelni posiadających kompetencje i doświadczenie pozwalające na prawidłową realizację zajęć oraz przez inne osoby, które posiadają takie kompetencje i doświadczenie. 2. W ramach programu studiów o profilu: 1) praktycznym – co najmniej 50% godzin zajęć prowadzonych jest przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w tej uczelni jako podstawowym miejscu pracy; 2) ogólnoakademickim – co najmniej 75% godzin zajęć prowadzonych jest przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w tej uczelni jako podstawowym miejscu pracy. - Art. 114. Nauczycieli akademickich zatrudnia się w grupach pracowników: 1) dydaktycznych; 2) badawczych; 3) badawczo-dydaktycznych. Art. 115. 1. Do podstawowych obowiązków nauczyciela akademickiego będącego pracownikiem: 1) dydaktycznym – należy kształcenie i wychowywanie studentów lub uczestniczenie w kształceniu doktorantów; 2) badawczym – należy prowadzenie działalności naukowej lub uczestniczenie w kształceniu doktorantów; 3) badawczo-dydaktycznym – należy prowadzenie działalności naukowej, kształcenie i wychowywanie studentów lub uczestniczenie w kształceniu doktorantów. Warto dodać, że kwestia ta była przedmiotem debaty publicznej podczas wdrażania ustawy i oficjalna odpowiedź w sprawie możliwości zatrudniania ekspertów została przedstawiona na stronie Konstytucja dla Nauki - Pytanie: „Czy osoby inne niż nauczyciele akademicy mogą prowadzić zajęcia? Czy nauczyciele akademicy muszą mieć doświadczenie zdobyte poza uczelnią?” Odpowiedź: „Tak, zajęć dydaktycznych w uczelniach nie muszą prowadzić tylko i wyłącznie nauczyciele akademicy. Również inne osoby, które

posiadają odpowiednie kompetencje i doświadczenie pozwalające na prawidłową realizację zajęć mogą prowadzić zajęcia. Nie ma również wymogu posiadania przez nauczycieli akademickich doświadczenia zdobytego poza uczelnią”. [odp. z 22.10.2018r.], źródło: <https://konstytucjadlanauki.gov.pl/sprawy-pracownicze-najczesciej-zadawanepytania#zatrudnienie>). Co więcej, o możliwości zatrudnienia ekspertów na podstawie umowy cywilnoprawnej mowa jest wprost w Standardzie jakości kształcenia 4.1, Wskaźnikach spełniania standardów i Karcie spełnienia standardów jakości kształcenia, gdzie sformułowano wymóg posiadania odpowiedniego doświadczenia zawodowego, ze wskazaniem na okres ostatnich 6 lat: „Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia związane z określoną dyscypliną lub dyscyplinami posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy lub artystyczny i/lub doświadczenie zawodowe w zakresie tej dyscypliny lub dyscyplin (ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich 6 lat), umożliwiające prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów kompetencji badawczych”. W związku z powyższym, należy podkreślić, że w uchwale PKA, usunięte zostało zastrzeżenie wobec większości ekspertów o brak dorobku naukowego, jednak w dalszym ciągu zarzut o brak dorobku naukowego został utrzymany wobec osoby posiadającej stopień naukowy doktora, która zgodnie ze wskazanymi powyżej regulacjami prawnymi, jako ekspertka zatrudniona na umowę cywilno-prawną nie jest zobowiązana do pracy badawczej i posiadania dorobku naukowego. Warto również dodać, że zarzut ten jest także sprzeczny z innym fragmentem raportu zespołu oceniającego PKA, gdzie współpracę ze specjalistami i ekspertami przy prowadzeniu zajęć uznano za pozytywne rozwiązanie: „Wśród kadry naukowo-dydaktycznej zaangażowani są przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego zbieżnego z nauczaniem kierunkiem 16 (pracownicy lub byli pracownicy różnych formacji mundurowych), co gwarantuje stałą platformę konsultacji w zakresie nauczanych treści pod kątem potrzeb rynku pracy właściwego dla wizytowanego kierunku” (s. 28). W odniesieniu do zarzutu wobec kolejnej osoby posiadającej stopień naukowy doktora, Uczelnia ponownie podkreśla, że w tym przypadku mowa jest o zatrudnieniu na stanowisku dydaktycznym, zgodnie z przedstawionymi powyżej regulacjami. Stąd utrzymany zarzut w Uchwale PKA o brak dorobku naukowego wobec w/w osoby jest bezpodstawny i niezgodny z regulacjami prawnymi. Poniżej zamieszczony został wykaz publikacji, informacje o etacie dydaktycznym oraz charakterystyka kompetencji dydaktycznych ekspertki zatrudnionej w oparciu o umowę cywilno-prawną, potwierdzających dorobek i kompetencje kadry, wskazujący na bezpodstawność sformułowanego zarzutu o nieprawidłowy dobór kadry.

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA wzięło pod uwagę, iż Uczelnia przedstawiła dodatkowe informacje w zakresie kryterium 4, jednak nie niwelują one istoty zarzutu. W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na rozbieżność stanu faktycznego zadeklarowanego przez Uczelnię z zapisami zawartymi na stronie 23 raportu zespołu oceniającego PKA. Zgodnie z zapisem „Procedura konkursowa sprawia, że kryteria doboru są transparentne” zawartym w raporcie nie miała ona wpływu na ocenę przedmiotowego kryterium. W dalszej części uzasadnienia wniosku o ponowne rozpatrzenie spraw przedstawiono zasady przydziału zajęć. Powinny one gwarantować właściwy dobór osób prowadzących oraz uwzględniają aktualne trendy w rozwoju dyscypliny poprzez to, że „dobór kadry ujmuje wielodyscyplinarne/międzydyscyplinarne ujęcie bezpieczeństwa”. Uczelnia wskazuje, że zarzut dotyczący braku odpowiednich kompetencji przez kadrę prowadzącą zajęcia na kierunku bezpieczeństwo narodowe jest bezpodstawny. Jako pierwszy powód takiego stwierdzenia wskazano, że

pracownicy wskazani w zał. nr 4 będącego częścią raportu samooceny posiadają niezbędne publikacje i dorobek. Jednocześnie jako zarzut do procesu oceny wskazano to, że w dokumentacji PKA wymagała podania „co najwyżej 10 osiągnięć naukowych”. Zdaniem Uczelni ograniczyło to możliwość wykazania posiadania właściwych kompetencji (dorobku i publikacji). Trudno uznać tę uwagę za zasadną. Wiele instytucji w procedurach konkursowych ogranicza ilość pozycji dorobku właśnie do 10 pozycji. Dotyczy to m.in. wielu konkursów o granty realizowanych przez NCN i NCBR. Właściwy i przemyślany dobór 10 osiągnięć do prezentacji z pewnością pozwala na wskazanie dorobku w wybranej dyscyplinie nauki. Uczelnia wskazała, że zespół oceniający PKA *„nie wystąpił o żadne dodatkowe wyjaśnienia w odniesieniu do kompetencji osób prowadzących dane kursy, co można uznać za niezgodne z procedurą oceny i Kartą spełnienia standardów jakości kształcenia”*. Nie podano jednak informacji czy oceniana instytucja zwróciła się do zespołu oceniającego z wnioskiem o możliwość rozszerzenia opisu kompetencji poszczególnych pracowników w związku ze wskazywanym brakiem możliwości właściwego zaprezentowania w ramach 10 osiągnięć. Nie wiadomo, dlaczego oceniana jednostka uznała, że w ramach tych 10 pozycji nie ma możliwości podania realizowanych projektów badawczych, wdrożeń czy prac w ramach konsorcjów - *„nie wspominając o dodatkowych sukcesach, jak np. realizacja grantów badawczych, udział w konsorcjach naukowych etc”*. Podany w tym punkcie oceny pracowników zbiór „np. autorstwach podręczników, osiągnięciach studentów, wdrażaniu nowych metod dydaktycznych” ma charakter otwarty i prezentuje tylko przykłady osiągnięć. Brakuje więc racjonalnych podstaw do zniwelowania zarzutu.

W dalszej części wniosku o ponowne rozpatrzenie spraw Uczelnia, powołując się na zapisy ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” art. 63, art. 73, art. 114, art. 115, debatę publiczną podczas wdrażania ustawy i Standardu jakości kształcenia wskazuje, że osoba posiadająca stopień naukowy doktora jako ekspertka zatrudniona na umowę cywilno-prawną nie jest zobowiązana do pracy badawczej i posiadania dorobku naukowego”. W raporcie zespołu oceniającego wskazano, w wierszu dotyczącym w/w osoby „doktor nauk o polityce i administracji. Brak dorobku naukowego do prowadzenia wymienionych zajęć”. Nie ulega wątpliwości, że pracownik akademicki zatrudniony na stanowisku dydaktycznym nie ma obowiązku prowadzenia pracy badawczej, dotyczy to jednak zatrudnienia na tym stanowisku i nie oznacza, że pracownik nie może jej prowadzić i publikować jej efektów. Należy zauważyć, że ujęty art. 73 ust. 1 ustawy stanowi: „zajęcia są prowadzone przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w danej uczelni posiadających kompetencje i doświadczenie pozwalające na prawidłową realizację zajęć oraz przez inne osoby, które posiadają takie kompetencje i doświadczenie”. Jednocześnie w Statucie PKA, w standardzie jakości kształcenia 4.1 postanowiono „Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia związane z określoną dyscypliną lub dyscyplinami posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy lub artystyczny i/lub doświadczenie zawodowe w zakresie tej dyscypliny lub dyscyplin”. Oznacza to, że prowadzący zajęcia powinni posiadać kompetencje i doświadczenie wyrażone w dorobku naukowym lub doświadczeniu zawodowym. Jest to warunek konieczny na etapie zatrudnienia lub przydzielenia pracownika do prowadzenia konkretnych zajęć. Brak obowiązku prowadzenia pracy badawczej na stanowiskach dydaktycznych wskazuje na obowiązki pracownika po objęciu konkretnego stanowiska. W praktyce zatrudnienie na takim stanowisku może, ale nie musi ograniczać możliwości uzyskania kompetencji i doświadczenia w obszarze wybranej dyscypliny nauki. Nie ma to jednak znaczenia dla rozważenia zasadności tego zarzutu. Dokładna analiza dorobku w/w osoby wskazuje, że prowadzi ona zajęcia

zarządzanie logistyczne w sytuacjach konfliktowych. Jest ona wieloletnim pracownikiem Wydziałów Polityki Społecznej, Administracji i Logistyki, a obecnie Wydziału Rewaloryzacji Zabytków Krakowa i Dziedzictwa Narodowego Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie. Jeżeli chodzi o prowadzone zajęcia wydaje się, że doświadczenie zawodowe uzasadniające ich przydzielenie mogło zostać uzyskane w trakcie pracy w Wydziale Administracji i Logistyki Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie. Jednocześnie analiza efektów uczenia się określonych dla warsztatów *zarządzanie logistyczne w sytuacjach konfliktowych* prowadzonych przez w/w osobę w liczbie 15 godzin wskazuje, że zawierają one m.in. pogłębioną ocenę problematyki zagrożeń bezpieczeństwa w sytuacjach kryzysowych, sposoby postępowania w sytuacjach kryzysowych, normy prawne oraz reguły zarządzania kryzysowego w celu rozwiązania konkretnych problemów bezpieczeństwa. Nawet przy największej elastyczności oceny nie można uznać doświadczenia zawodowego w/w osoby za odpowiednie w kontekście efektów uczenia się określonych dla wspomnianych zajęć. Jednocześnie fakt, że w/w osoba w roku akademickim 2015/2016 prowadziła wykłady *zarządzanie kryzysowe i obrona cywilna* dla potrzeb innej Uczelni nie jest elementem nabywania doświadczenia zawodowego w wymaganym obszarze. Jego uzyskanie możliwe jest poprzez realizację praktyczną zadań o charakterze zarządzania logistycznego w sytuacjach kryzysowych, a nie poprzez prowadzenie prelekcji na ten temat. We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy nie odniesiono się do zarzutów co do zasadności przypisania przedmiotów dla osoby posiadającej tytuł zawodowy magistra i kolejnej osoby posiadającej stopień naukowy doktora. Analiza zasadności przypisania pozostałych osób do poszczególnych zajęć wskazuje, że zarzuty przedstawione przez Zespół oceniający pozostają aktualne z wyjątkiem osoby posiadającej stopień naukowy doktora habilitowanego, która prowadzi zajęcia: *formacje policyjne po 1918 roku, jednostki i operacje antyterrorystyczne na świecie, bezpieczeństwo globalne*. Praca badawcza udokumentowana w publikacjach wskazuje, że osoba ta z całą pewnością posiada odpowiedni dorobek naukowy do prowadzenia zajęć.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza brak podstaw do zmiany oceny stopnia spełnienia kryterium 4.**

W odniesieniu do kryterium 10:

Pomimo istnienia w Uczelni systemu zapewnienia jakości kształcenia, obowiązujące rozwiązania w tym zakresie, jak również narzędzia dedykowane do utrzymania projakościowych formuł nie pozwoliły na zdiagnozowanie i wyeliminowanie nieprawidłowości dotyczących zaliczenia efektów uczenia się zdobytych poza systemem szkolnictwa wyższego w stosunku do praktyk, a także obsady zajęć dydaktycznych. Aktualnie obowiązujący Regulamin praktyk studenckich dotyczący możliwości zaliczania praktyk studenckich stoi w sprzeczności z treścią ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Innym mankamentem umniejszającym projakościowym formułom obowiązującym na Uczelni jest brak rozwiązań systematyzujących konstrukcje prac dyplomowych oraz etapowych obejmujących modelowe rozwiązania w przedmiocie prowadzonej metodologii badań naukowych, czy wykorzystywania źródeł zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Pomimo zatem obowiązywania projakościowych formuł na Uczelni nie zostały dostrzeżone wskazane w powyższym opisie dla kryterium 3 niedomagania, toteż należałoby wprowadzić w tym zakresie stosowne działania naprawcze. Tym samym zalecono wprowadzenie dodatkowych rozwiązań i narzędzi w systemie zapewnienia jakości

kształcenia, które umożliwiałyby skuteczniejsze diagnozowanie nieprawidłowości związanych z procesem kształcenia na ocenianym kierunku studiów, jak też zalecono podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości będących podstawą do sformułowania zaleceń.

Uczelnia nie odniosła się merytorycznie do powyższych nieprawidłowości stwierdzając, że ma trudności w odniesieniu się do przedstawionych zaleceń (...), gdyż brak wskazania bezpośrednich przesłanek częściowego spełnienia tego kryterium (...).

Tym samym należałoby potrzymać ocenę spełnienia kryterium 10 jako spełnione częściowo.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, że sformułowane w Uchwale PKA uwagi wykraczają poza literalnie wskazane przez zespół oceniający kwestie w raporcie PKA. W przedmiotowym raporcie wskazuje się bowiem na poprawnie funkcjonujący system jakości kształcenia w uczelni przy jednoczesnym zwróceniu uwagi na dwie kwestie, to jest: [1] „Niemniej jednak pomimo istnienia w Uczelni systemu zapewniania jakości kształcenia, obowiązujące rozwiązania w tym zakresie, jak również narzędzia dedykowane do utrzymania projakościowych formuł nie wychwyciły nieprawidłowości dotyczących zaliczania efektów uczenia się zdobytych poza systemem szkolnictwa wyższego w stosunku do praktyk”; [2] „Innym mankamentem umniejszającym projakościowym formułom obowiązującym na Uczelni stanowi brak rozwiązań systematyzujących konstrukcje pracy dyplomowych oraz etapowych obejmujące modelowe rozwiązania w przedmiocie prowadzonej metodologii badań naukowych, czy wykorzystywania źródeł zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych” [s. 37 Raportu PKA]. Oba te mankamenty zostały podtrzymane w Uchwale PKA, przy czym dodatkowo znalazł się w niej dopisek po uwadze odnoszącej się do [1] w brzmieniu „a także obsady zajęć dydaktycznych”. Uczelnia pragnie zwrócić uwagę, że zarzut ten nie był podnoszony w raporcie w kryterium nr 10 i jako taki nie powinien ważyć na decyzji o częściowym spełnieniu kryterium nr 10. Należy również zwrócić uwagę, że zalecenia sformułowane przez Zespół Oceniający PKA w raporcie oraz podtrzymane w Uchwale PKA mają postać niedookreśloną odsyłając nieprecyzyjnie do fragmentów raportu PKA odnoszących się do analizy stanu faktycznego oraz oceny spełnienia kryterium 10. Zarzut sformułowany w uchwale PKA, iż „Uczelnia nie odniosła się merytorycznie do powyższych nieprawidłowości stwierdzając, że ma trudności w odniesieniu się do przedstawionych zaleceń (...), gdyż brak wskazania bezpośrednich przesłanek częściowego spełnienia tego kryterium (...)” [s. 3 Uchwały PKA] nie odnosi się w żaden sposób do uwagi przedstawionej w odpowiedzi Uczelni, iż sformułowane dla kryterium 10 zalecenia nie spełniają zasad przygotowania zaleceń, określonych przez Polską Komisję Akredytacyjną w dokumencie Ewaluacja jakości kształcenia przez Polską Komisję Akredytacyjną, zwłaszcza odnośnie fragmentu „w zaleceniu należy wyraźnie wskazać, jakie błędy i niezgodności należy usunąć oraz podkreślić konieczność podjęcia skutecznych działań zapobiegających ponownemu wystąpieniu zdiagnozowanych błędów” (źródło: <https://www.pka.edu.pl/2019/04/01/ewaluacja-jakosci-ksztalcenia-przez-polska-komisjeakredytacyjna/>). Rozumiejąc jednak charakter i znaczenie uwag i zaleceń PKA Uczelnia podjęła kroki, by wyeliminować wskazywane w treści raportu PKA i uchwały PKA mankamenty. Odnośnie uwagi na temat braku wychwycenia nieprawidłowości dotyczących zaliczania efektów uczenia się zdobytych poza systemem szkolnictwa wyższego w stosunku do praktyk należy stwierdzić, że w dniu 3 listopada 2021 roku Dziekan WSMiP UJ, podjął decyzję o powołaniu zespołu (Załącznik nr 3: Zarządzenie Dziekana Wydziału Studiów

Międzynarodowych i Politycznych UJ z dnia 3 listopada 2021 r. w sprawie powołania Zespołu ds. monitorowania organizacji i przebiegu praktyk studenckich na WSMiP), w skład którego weszli pełnomocnik Dziekana WSMiP ds. ewaluacji jakości kształcenia oraz opiekunowie i koordynatorzy praktyk z poszczególnych jednostek wewnętrznych wydziału odpowiedzialni za organizowanie, prowadzenie i rozliczanie praktyki na tych kierunkach studiów prowadzonych na Wydziale, w których program kształcenia przewiduje praktyki. Celem zasadniczym zespołu jest wzmocnienie wydziałowego systemu jakości kształcenia w zakresie monitorowania stanu realizacji praktyk na kierunkach studiów prowadzonych na wydziale. Zadania zespołu obejmują dokonywanie corocznych przeglądów i raportów odnośnie stanu realizacji praktyk wraz z analizą stanu prawnego umożliwiającego realizację praktyk, ocenę efektywności nabywania efektów uczenia się oraz realizacji treści programowych, wskazywanie i wnioskowanie działań naprawczych w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości. Pierwszy raport z działań zespołu zostanie sporządzony do końca 2021 roku. Należy także dodać, że mankamenty wskazane przez PKA w tym względzie w regulaminie praktyk zostały wyeliminowane, o czym była mowa w odniesieniu do kryterium 2. Odnośnie uwagi na temat braku rozwiązań systematyzujących konstrukcje pracy dyplomowych oraz etapowych należy ponownie stwierdzić, że Uczelnia stoi na stanowisku braku regulacji prawnych nakazujących istnienie przedmiotowej regulacji, która może być uznana za kategorię dobrych praktyk, aniżeli braku standardu regulacji uczelnianych w tym zakresie. Mając jednak na względzie rekomendacje PKA w tym względzie, decyzją Dyrektora INPiSM Komisja dydaktyczna INPiSM została zobligowana do przygotowania dokumentu zawierającego modelowe rozwiązania w tym zakresie uwzględniające, m.in. stan prawny związany z przygotowaniem i obroną prac dyplomowych, rozwiązania w zakresie edycji pracy, w tym stylu przypisów, kwestie wyboru problemu badawczego, modelowej struktury pracy, doboru i wykorzystania źródeł, doboru i wykorzystania metod i technik badawczych. Dokument ten zostanie przygotowany do końca stycznia 2022 roku. Jednocześnie wszyscy Prowadzący w INPiSM seminaRIA dyplomowe zostali powiadomieni o konieczności zwrócenia szczególnej uwagi na kwestie podnoszone w uchwale PKA i dochowanie najwyższej staranności zwłaszcza, gdy idzie o dobór i wykorzystanie metod i technik badawczych, jak i edycyjną stronę prac. Odnośnie uwagi na temat niewłaściwej obsady zajęć dydaktycznych należy zaznaczyć, że merytoryczne stanowisko uczelni zostało wskazane powyżej, w kryterium 4. Wychodząc naprzeciw zaleceniom PKA sformułowanym w uchwale PKA Uczelnia stwierdza, że Dziekan WSMiP oraz Dyrekcja INPiSM dokonają przeglądu obsady zajęć dydaktycznych na kierunku bezpieczeństwo narodowe, ze szczególnym uwzględnieniem kompetencji i posiadanego dorobku naukowego. Biorąc pod uwagę powyższe kwestie Uczelnia wnosi o oddalenie zastrzeżeń i uznanie kryterium nr 10 za całkowicie spełnione.

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA wzięło pod uwagę, iż Uczelnia podjęła działania dotyczące naprawy systemu zarządzania jakością kształcenia, idące we właściwym kierunku. Tym niemniej, skuteczność podjętych działań naprawczych może być oceniona dopiero w przyszłości, dlatego przyjęcie, iż stanowią one prawidłową realizację zaleceń sformułowanych w uchwale Prezydium PKA, byłoby przedwczesne.

W związku z powyższym Prezydium PKA **stwierdza brak podstaw do zmiany oceny stopnia spełnienia kryterium 10.**

§ 2

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązuje uczelnię wymienioną w § 1 do realizacji następujących zaleceń:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Zaleca się przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych, które stanowią jego teoretyczne podstawy i z którymi powiązano koncepcję kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe.
2. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, będących podstawą do sformułowania zaleceń.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Zaleca się dostosowanie treści Regulaminu praktyk studenckich, do postanowień art. 71 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.).
2. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, będących podstawą do sformułowania zaleceń.

W odniesieniu do kryterium 3:

1. Zaleca się zwiększenie nadzoru nad procesem dyplomowania w oparciu o zasady wprowadzone w regulaminie dyplomowania w celu zapewnienia powiązania treści prac dyplomowych z profilem ogólnoakademickim (prace o charakterze badawczym).
2. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych mających na celu zapobieganie powstawaniu w przyszłości zdiagnozowanych nieprawidłowości.

W odniesieniu do kryterium 4:

1. Zaleca się zapewnić prawidłową obsadę wszystkich zajęć, z uwzględnieniem kompetencji i doświadczenia kadry prowadzącej zajęcia właściwych do treści zajęć oraz wdrożyć skuteczne działania projakościowe do zapewnienia jakości kształcenia zapobiegające nieprawidłowej obsadzie zajęć w przyszłości.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. Zaleca się wprowadzenie dodatkowych rozwiązań i narzędzi w systemie zapewnienia jakości kształcenia, które umożliwiłyby skuteczniejsze diagnozowanie nieprawidłowości związanych z procesem kształcenia na ocenianym kierunku studiów.
2. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, będących podstawą do sformułowania zaleceń.

§ 3

Zalecenia powinny być zrealizowane w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie powtórne postępowanie oceniające, wskazany w § 4.

§ 4

Z uwagi na zaistnienie okoliczności przewidzianych w pkt 3.2 załącznika nr 3 do Statutu powtórne postępowanie oceniające kierunku bezpieczeństwo narodowe na uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2023/2024.

§ 5

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Podpisano podpisem kwalifikowanym w dniu
21.12.2021
Stanisław Wrzosek